

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 132/2020

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru modificarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 132/2020 a fost elaborat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat la inițiativa Ministerului Muncii și Protecției Sociale în temeiul art. 6 din <i>Legea nr. 315/2016 privind prestațiile sociale pentru copii</i> și art. 6, lit. h) din <i>Legea nr. 136/2017 cu privire la Guvern</i> , în scopul asigurării susținerii financiare a copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și tinerii care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, cetățeni ai Republicii Moldova, care au decis să își continue studiile în instituțiile de învățământ de peste hotare. De asemenea, atragem atenția că, în conformitate cu <i>Legea nr. 370/2023 privind drepturile copilului</i> ”Prin autoritățile și instituțiile din domeniul educației, statul garantează dreptul copilului la educație, inclusiv prin măsuri ce asigură accesul tuturor copiilor la învățământul superior, în funcție de capacitățile fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate”. (art. 14, alin. (2), lit. d)) Totodată, ”Statul acordă, în limita mijloacelor financiare disponibile, sprijin financiar reprezentanților legali/responsabililor legali ai copiilor pentru creșterea și educația acestora, de asemenea garantează stabilirea și achitarea prestațiilor în cuantumul corespunzător, astfel încât să fie asigurată bunăstarea fiecărui copil.” (art. 11, alin. 3)
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
La momentul actual <i>Hotărârea Guvernului nr. 132/2020 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri</i> asigură stabilirea și plata unor prestații sociale pentru copiii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și tinerii care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, domiciliați pe teritoriul Republicii Moldova, care își fac studiile la nivelurile de învățământ 3-7, începând cu învățământul profesional tehnic secundar, inclusiv în domeniile militare, securității și ordinii publice, precum și studii superioare integrate și de rezidențiat în învățământul superior medical și farmaceutic doar pe teritoriul Republicii Moldova. În acest sens, se atestă prezența caracterului discriminatoriu față de copiii/tinerii cu același statut juridic care au decis să își continue studiile peste hotare. Prin intermediul proiectului hotărârii în cauză, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmărește să elimine această lacună oferind dreptul la unele prestații sociale inclusiv copiilor/tinerilor care au decis să își continue studiile peste hotare.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
Conform proiectului hotărârii Guvernului se propune oferirea dreptului copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și tinerilor care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească de a beneficia de: 1) indemnizație lunară pentru întreținere; 2) indemnizație lunară pentru locațiunea locuinței; 3) indemnizație unică pentru efectuarea cercetărilor, editarea tezei și lucrării de diplomă în ultimul an de studii; 4) indemnizație unică la absolvirea instituției de învățământ,

în cazul în care aceștia vor decide să își continue studiile peste hotare.

Astfel, proiectul hotărârii Guvernului prevede modificarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri reglementarea unei noi categorii și anume completarea pct. 1 cu subpunct 1¹) care reglementează noua categorie de beneficiari și anume:

”1¹. copiii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și tinerii care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, care își continuă studiile în instituțiile de învățământ de peste hotare.”

Totodată, proiectul hotărârii Guvernului prevede completarea Regulamentului cu privire la modul de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru unele categorii de copii și tineri cu un capitol nou –

”Capitolul II¹ MODUL DE STABILIRE ȘI DE PLATĂ A INDEMNIZAȚIILOR PENTRU COPIII ȘI TINERII CARE ÎȘI CONTINUĂ STUDIILE PESTE HOTARE” care conține prevederi specifice privind condițiile de stabilire și plată a indemnizațiilor pentru copiii/tineri care au decis să își continue studiile peste hotare.

Astfel:

- orice copil cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și tânărul care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, deținea statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, care după finalizarea învățământului obligatoriu din Republica Moldova sau după finalizarea oricărui următor nivel decid să își continue studiile în instituțiile de învățământ de peste hotare;

- a fost menținută obligativitatea autorității tutelare teritoriale la evidența căreia se află copilul/se afla tânărul de a stabili și achita stabilirea indemnizațiilor;

- similar condițiilor pentru copiii/tinerii care își continuă studiile în Republica Moldova, copiii/tinerii care își continuă studiile peste hotare vor avea dreptul la indemnizații de fiecare dată când aceștia își fac studiile într-o instituție de învățământ, însă câte o singură dată în cadrul fiecărui nivel de învățământ, indiferent dacă acest nivel a fost finalizat în Republica Moldova sau peste hotare (*de exemplu, în cazul în care după finalizarea colegiului în Republica Moldova, copilul/tânărul decide să își facă studiile într-un colegiu din altă țară, acesta nu va avea dreptul la indemnizațiile stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 132/2020, însă, în cazul în care după finalizarea colegiului în Republica Moldova, copilul/tânărul decide să își continue la o instituție de învățământ superior din altă țară, la depunerea cererii și documentelor corespunzătoare autoritatea tutelară teritorială va stabili și achita indemnizațiile prevăzute de actul normativ vizat*);

- ținând cont de elementele de extraneitate au fost omise prevederile ce țin de schimbul de informații între autoritățile tutelare teritoriale și instituțiile de învățământ;

- au fost excluse prevederi ce țin de particularitățile de stabilire a indemnizațiilor în dependență de structura organizatorică a sistemului de învățământ din Republica Moldova;

- a fost reglementată obligativitatea depunerii, semestrial, de către elev/student a actului care confirmă faptul continuării studiilor. În caz contrar, plata indemnizațiilor va fi sistată.

În altă ordine de idei, ținând cont de faptul că, implementarea proiectului hotărârii Guvernului în cauză va necesita resurse financiare suplimentare din bugetul de stat, pentru a oferi calcule actualizate privind numărul estimativ de beneficiari și a planifica resurse în proiectul de rectificare a legii bugetului de stat pentru anul 2025 se propune ca termenul de intrare în vigoare a proiectului în cauză să fie 01 septembrie 2025.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Opțiuni alternative nu sunt.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

În conformitate cu prevederile art. 14 al Legii nr. 370/2023 privind drepturile copilului, statul garantează dreptul copilului la educație, inclusiv prin măsuri ce: încurajează diferite forme de învățământ secundar, atât general cât și profesional; asigură accesul tuturor copiilor la învățământul superior, în funcție de capacitățile fiecăruia, prin toate mijloacele adecvate.

Urmare a modificărilor propuse în hotărârea Guvernului vizată, Ministerul Muncii și Protecției Sociale urmărește să excludă orice element discriminatoriu care ar duce la încălcarea dreptului copilului cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și

a tânărului care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, deținea statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească de a beneficia de un suport din partea statului pentru continuarea studiilor, indiferent dacă acesta urmează să le facă în instituțiile de învățământ din țară sau de peste hotare.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

În scopul estimării resurselor financiare necesare pentru implementarea proiectului hotărârii Guvernului în cauză Ministerul Muncii și Protecției Sociale a solicitat tuturor autorităților tutelare teritoriale prezentarea numărului de copii cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și a tinerilor care, până la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească care, își continuă studiile peste hotare.

Astfel, la data de 10 octombrie 2024 erau:

Nr.	Nr. copiilor / tinerilor	Statutul		Anul de studii din numărul total de ani	Țara în care își continuă studiile
		Copil rămas temporar fără ocrotire părintească	Copil rămas fără ocrotire părintească		
1.	1 tânăr (Ceadâr-Lunga)	0	1	1/4	Federația Rusă
2.	1 copil (Drochia)	0	1	1/4	România
3.	1 copil (Florești)	0	1	1/3	România
4.	1 copil/ 2 tineri (Ialoveni)	0	3	1/4,1/4,1/3	Marea Britanie/România
5.	1 tânăr (Ungheni)	0	1	1/7	România
6.	2 tineri (Bălți)	0	2	1/4	România
Total beneficiari:			9		

Ținând cont de datele prezentate mai sus, începând cu anul 2026 pentru implementarea proiectului vizat, în vederea susținerii a 9 potențiali beneficiari (3 copii și 6 tineri) vor fi necesare cca **389 610 lei**:

Indemnizația lunară pentru locațiunea locuinței – 54 000 lei (500 lei/lunar x 9 beneficiari x 12 luni);

Indemnizația lunară pentru întreținere – 335 610 lei ((copil – 3 copii x 3165,1 lei x 12 luni = 113 943,6 lei) și (adult - 6 adulți x 3078,7 x 12 luni = 221 666,4 lei.))¹.

Totodată, reieșind din faptul că se propune ca prevederile proiectului hotărârii Guvernului să intre în vigoare începând cu 01 septembrie 2025, pentru susținerea a celor 9 beneficiari, pentru 4 luni ale anului 2025 conform aceluiași algoritm de calcul din bugetul de stat vor fi necesare mijloace financiare în cuantum de cca – **129 870 lei** (*indemnizația pentru locațiunea locuinței – 18 000 lei; indemnizația lunară pentru întreținere – 37 981,2 lei (copil) + 73 888,8 lei (adult) = 111 870 lei.*)

Calcululele prezentate mai sus cuprind doar 2 indemnizații din cele prevăzute în proiectul hotărârii Guvernului în cauză deoarece, conform datelor prezentate potențialii beneficiari nu vor absolvi instituția de învățământ în anul 2025 sau 2026, respectiv nu au fost estimate calcule pentru a fi stabilită indemnizația unică pentru efectuarea cercetărilor, editarea tezei și lucrării de diplomă în ultimul an de studii, precum și indemnizația unică la absolvirea instituției de învățământ.

Resursele financiare necesare pentru implementarea proiectului în cauză vor fi utilizate în limita bugetului alocat Agențiilor teritoriale de asistență socială din subordinea Ministerului Muncii și Protecției Sociale.

¹ Minimul de existență stabilit de BNS pentru anul 2023:

https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_04%20NIV_NIV050/NIV050_090.px/table/tableViewLayout2/?loadedQueryId=4e3fd441-f469-4669-9799-1323d528deae&timeType=from&timeValue=2023

4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Aprobarea proiectului va asigura îmbunătățirea condițiilor materiale a fiecărui copil cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau statut de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și a tânărului care, pînă la împlinirea vârstei de 18 ani, deținea statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească, care decide să își continue studiile în țară sau peste hotare.
Proiectul hotărârii Guvernului se adresează tuturor copiilor/tinerilor asigurându-se în totalitate egalitatea de gen.
Proiectul hotărârii Guvernului asigură respectarea datelor cu caracter personal.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În vederea respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la modificarea unor hotărâri ale Guvernului a fost plasat pe portalul www.particip.gov.md la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13463
7. Concluziile expertizelor
Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei Ministerului Justiției și Centrului Național Anticorupție.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul se încorporează în cadrul normativ în vigoare și nu necesită modificarea/abrogarea unor acte normative.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
După aprobarea proiectului hotărârii Guvernului, Ministerul Muncii și Protecției Sociale va aduce la cunoștința Agențiilor teritoriale de asistență socială, Direcției generale pentru protecția drepturilor copilului, mun. Chișinău, Direcției principale a sănătății și protecției sociale UTA Găgăuzia despre reglementarea dreptului copiilor cu statut de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau statut de copil rămas fără ocrotire părintească, precum și a tinerilor care, pînă la împlinirea vârstei de 18 ani, dețineau statutul de copil rămas temporar fără ocrotire părintească sau de copil rămas fără ocrotire părintească de a beneficia de prestații sociale în cazul continuării studiilor nu doar în instituțiile de învățământ din țară dar și peste hotare, care vor asigura stabilirea și plata acestor prestații.

Secretar General Adjunct

Cristina JANDÎC